

Мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмысының жоспары

Максаттар:

- Қоғамда бейімделуге және өзін-өзі жүзеге асыруға қабілетті, дербес, белсенді дамып келе жатқан шығармашыл тұлғаны дамытуға жағдай жасау;
- Білім алушылардың қабілеттеріне, қызығушылықтарына және еңбек нарығының сұраныстарына сәйкес кәсіби қолдаудың тиімді жүйесін құру.

Тапсырмалар:

- Білім алушыларды кәсіптер әлемімен, әртүрлі салалардағы кәсіптік қызметтің мазмұнымен таныстыру.
- Білім алушылардың кәсіби қызметке деген тұрақты қызығушылықтарын қалыптастыру.
- Білім алушылардың қалаулары, бейімділігі және оларды оқыту бейіндері бойынша бөлу мүмкіндіктері туралы мәліметтер алу.
- Мамандық таңдауда қиналған студенттерге қосымша қолдау көрсету.
- Жасөспірімдердің өмірлік және кәсіби жоспарларын, болашақ мамандығының мұраттарын және ондағы жоғары біліктілікке жетудің ықтимал үлгілерін жобалауына ықпал ету.
- Жұмысқа орналасудағы қиындықтарды болжауға оңай студенттердің кейбір топтарына (мүгедек балалар, тұрмысы төмен отбасылардан шыққан балалар, "Тәуекел тобындағы" балалар) қосымша қолдау көрсету.
- Қосымша және кәсіптік білім беру мекемелерімен, сондай-ақ қала кәсіпорындарымен орта мектеп үшін ікемді ынтымақтастық жүйесін дамыту.

Жұмыс жоспарының мазмұны:

Жұмыс жоспары мектептің басқа әлеуметтік құрылымдармен: отбасымен, кәсіптік оқу орындарымен, кәсіпорындармен, мекемелермен өзара әрекеттесуі жағдайында оқу, сыныптан тыс, сыныптан тыс жұмыстар барысында жүзеге асырылады. Мектептегі кәсіптік бағдар беру — бұл студенттердің кәсіптердің әлеуметтік-экономикалық және психофизикалық ерекшеліктері туралы қажетті білім көлемін меңгеруіне бағытталған тәрбие жұмысының жүйесі. Мектепте кәсіптік бағдар беру жұмыстарын мекеме әкімшілігі, сынып жетекшілері, әлеуметтік педагог, кітапханашы, медицина қызметкері, пән мұғалімдері жүргізеді.

Білім алушыларға кәсіптік бағдар беру бойынша олардың қызметінің негізгі міндеттері:

- еңбекке деген оң көзқарасты қалыптастыру;
 - кәсіптік қызметтің мазмұнын түсінуге үйрету;
 - мамандық бойынша қойылатын талаптарды жеке қасиеттерімен байланыстыра білуге үйрету;
 - өз мүмкіндіктері мен қабілеттерін талдауға үйрету, (жеке тұлғаның қасиеттері мен мүмкіндіктерін түсіну және бағалау қажеттілігін қалыптастыру)
- Мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмыстары келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:
- Ақпараттық жұмысты, үгіт-насихат жұмыстарын қамтитын кәсіптік ағарту.
 - Жеке тұлғаның белгілі бір кәсіпке деген қызығушылықтары мен қабілеттерін анықтауға бағытталған алдын ала кәсіптік диагностика.
 - Кәсіби кеңес беру, негізінен кәсіби кеңес беруші мамандардан мамандық таңдауда жеке көмек көрсетуге бағытталған.
 - Әлеуметтік-кәсіптік бейімделу.
 - Оқушылардың бойында парыз, жауапкершілік, кәсіби ар-намыс, қадір-қасиет сезімдерін қалыптастыруға бағытталған кәсіптік тәрбие.
- Мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмысы мектептің барлық ұжымы кәсіптік бағдар беру жұмысына тартылған кезде және келесі принциптер сақталған кезде ғана пайда әкелетінін есте ұстаған жөн:
- 1) Жүйелілік және сабақтастық – кәсіптік бағдар беру жұмысы тек жоғары сынып оқушыларымен жұмыс жасаумен шектелмеуі керек. Бұл жұмыс бірінші сыныптан бастап бітіруші сыныпқа дейін жүргізіледі.
 - 2) Оқушылардың қызығушылықтарының жасына және қалыптасу деңгейіне, құндылық бағдарлары мен өмірлік жоспарларындағы айырмашылықтарға, үлгерім деңгейіне байланысты сараланған және жеке көзқарас.
 - 3) Оқушылармен және ата-аналармен кәсіптік бағдар беру жұмысының жаппай, топтық және жеке

нысандарының оңтайлы үйлесімі.

4) Мектептің, отбасының, кәсіптік оқу орындарының, жастарды кәсіптік бағдарлау орталықтарының, жұмыспен қамту қызметтерінің, қоғамдық жастар ұйымдарының өзара байланысы.

5) Кәсіптік бағдар берудің өмірмен байланысы (қоғамның кадрларға деген қажеттіліктерімен органикалық бірлік).

Кәсіптік бағдар беру жұмысының критерийлері мен тиімділік көрсеткіштері

Кәсіптік бағдар беру жұмысын басқаруда ең маңыздыларының қатарына кәсіптік бағдар берудің критерийлері мен тиімділік көрсеткіштерін анықтау мәселелері жатады. Осы мақсатқа жету тек оқушылармен белсенді, мақсатты жұмыс жүргізгенде, олардың нақты қызығушылықтары мен қабілеттерін анықтай отырып, олардың жеке бейімділіктері мен мүмкіндіктеріне, сондай-ақ өздері тұратын аймақтың, жалпы қоғамның қажеттіліктеріне жауап беретін мамандықты дұрыс таңдауға деген сенімділікті қалыптастырған жағдайда ғана мүмкін болады және ақталыды.

Кәсіптік бағдар беру жұмысының тиімділігінің негізгі тиімді критерийлері мен көрсеткіштеріне, ең алдымен, мыналар жатады:

1. Мамандық және оны алу жолдары туралы жеткілікті мәліметтер.

Таңдаған мамандығының мазмұны мен еңбек жағдайлары туралы нақты түсінік болмаса, білім алушы оны негізді түрде таңдай алмайды. Бұл жағдайда ақпараттың жеткіліктілігінің көрсеткіші оның мамандықтың адамға қоятын талаптарын, оны алудың нақты орнын, қоғамның осы мамандарға деген қажеттіліктерін анық көрсетуі болып табылады.

2. Мамандықты саналы түрде таңдау қажеттілігі.

Қалыптасқан қажеттіліктің индикаторлары негізделген кәсіптік мамандық таңдау – бұл белгілі бір мамандық туралы қажетті ақпаратты алу үшін білім алушылардың өз бетінше көрсететін іс-әрекеті, белгілі бір қызмет салаларында өз күштерін сынауға деген ұмтылыс (міндетті түрде жүзеге асырылмайды, бірақ көрсетіледі), кәсіби жоспарын өз бетінше құрастыру.

3. Білім алушылардың еңбектің әлеуметтік маңыздылығына сенімі.

Яғни, оған өмірлік құндылық ретінде қалыптасқан қатынас. 9-11 сынып оқушыларының өмірлік құндылықтарын зерттеуге сәйкес, еңбекке өмірлік құндылық ретінде қарау олардың мамандықты дұрыс таңдау қажеттілігімен тікелей байланысты.

4. Білім алушылардың өзін-өзі тану дәрежесі.

Олардың таңдауының дұрыстығы көбінесе олардың кәсіби маңызды қасиеттерін қаншалықты терең меңгере алатындығына байланысты болады. Білім алушыларға оның кәсіби маңызды қасиеттері туралы жеткілікті түрде толық және барабар ақпаратты тек мамандар ғана бере алатынын есте ұстаған жөн.

5. Білім алушыларда негізделген кәсіптік жоспардың болуы.

Кәсіби таңдаудың дұрыстығы кәсіптік бағдар беру жұмысының тиімділігінің негізгі критерийлерінің бірі болып саналады. Негізділік көрсеткіші - бұл кәсіптің адамға қойылатын талаптарын өзінің жеке ерекшеліктерін, олардың кәсіби қызметтегі табысына тікелей әсер ететін, яғни кәсіби маңызды қасиеттерін білумен байланыстыра білу.

2024 — 2025 оқу жылына арналған мектептегі
кәсіптік бағдар беру жұмысының жоспары

№ р/с	Іс-шараның атауы	Орындалу мерзімдері	Қатысушылар	Жауаптылар
1	Нормативтік-құқықтық құжаттарды зерделеу. Оқу жылына арналған мектептегі кәсіптік бағдар беру жұмысының жоспарын әзірлеу.	қыркүйек	9-11 сынып оқушылары	Басшының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Сынып жетекшілері
2	Білім алушылар арасында кәсіптік бағдар беру жұмысын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдарды зерделеу.	Қазан	9-11 сынып оқушылары	Басшының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Сынып жетекшілері
3	«Мамандық тандау» әлемі	Қараша	9-11 сынып оқушылары Сынып жетекшілері	Кәсіптік бағдар беру жұмысына жауапты
4	"Оқушылардың тұлғалық ерекшеліктері мен қабілеттерін зерттеу" "Бейімділіктер мен қызығушылықтарды зерттеу"	Желтоқсан	9-11 сынып оқушылары	психолог
6	Кәсіпорындарға кәсіптік бағдар беру экскурсияларын ұйымдастыру	Қаңтар	9-11 сынып оқушылары	Кәсіптік бағдар беру жұмысына жауапты
7	Жоғары сұранысқа ие кәсіптерді анықтау мақсатында 9-11 сынып оқушыларының сауалнамасына қатысу.	Ақпан	9-11 сынып оқушылары	Педагог-психолог
8	Кәсіптік бағдар беру жұмысында Интернет-ресурстарды пайдалану	Жыл бойы	9-11 сынып оқушылары	Кәсіптік бағдар беру жұмысына жауапты
9	Кәсіптік бағдар беру бойынша 9-11 сынып оқушыларына арналған тренингтер	Жыл бойы	9-11 сынып оқушылары	Мектеп психологы
10	Мамандық марафоны	Кесте бойынша	Педагогтар	Мектеп психологы

ТІМ: Мағзум А, Құандық С